

Remissvar av kompletterande bestämmelser till EU-förordningen om batterier

Klimat- och näringslivsdepartementet KN2024/02313

November 2024

Erbjudna möjligheten därtill får Celltech Abatel inkomma med följande remissvar på ovanstående promemoria.

1. SAMMANFATTNING

1.1 Celltech stöder i huvudsak de flesta av förslagen i utredningen.

1.2 I detta remissvar vill Celltech dock påpeka ett behov av att förtydliga och förklara vissa delar av utredningens förslag, som skulle kunna bidra till en mer effektiv insamling och hantering av uttjänta batterier. Särskilt gäller detta frågan om producentansvarsorganisationers ansvar att samla in uttjänta batterier, vilket bör begränsas till den batteriteknik, batterikemi eller batterikategori som organisationen är ansvarig för att ta emot. Celltech efterlyser också förtydliganden kring rapporteringskrav, särskilt gällande export av batterier. Vidare bör även beräkningen av säkerhetskrav och storleken på miljöstraffavgifter vid överträdelser av regelverket klargöras.

2. BAKGRUND

2.1 Celltech Abatel AB (Celltech) är Sveriges ledande batterileverantör och säljer batterier till ledande industriella företag inom framför allt Sverige som ställer höga krav på sina produkter. Celltech har hög kompetens inom batteriteknik och över 40 års erfarenhet inom batteriområdet. Celltech har även ett brett leverantörs- och partner nätverk som är av stor vikt för verksamhetens framgång, tillhörande Celltech gruppen och ägs av koncernen Addtech.

3. REMISSVAR ÖVER KOMPLETTERANDE BESTÄMMELSER TILL EU-FÖRORDNINGEN OM BATTERIER

3.1 Förslag till förordning (2025:000) med kompletterande bestämmelser till EU-förordningen om batterier

Godkännande av producenter och producentansvarsorganisationer

11§ En producent som avser att tillhandahålla ett batteri på den svenska marknaden ska före tillhandahållandet vara godkänd eller ha anlitat en godkänd producentansvarsorganisation.

3.1.1 Celltech instämmer i förslaget och har förståelse för dess bakgrund och syfte. Vi anser dock att det behöver klargöras vem som formellt betraktas som den aktör som sätter batterier på

marknaden, oavsett om det sker i egenskap av producent (sätter ett batteri direkt på den svenska marknaden) eller som en integrerad partner (sätter en produkt med ett batteri integrerat i produkten på svenska marknaden) i en del av producentkedjan.

Vidare önskar vi ett förtydligande kring hur regelverket tillämpas vid uthyrning av batterier på den svenska marknaden. Finns det eventuella undantag, eller omfattas även dessa aktörer av skyldigheten att anses sätta batterier på marknaden enligt den aktuella akten? En tydligare definition är avgörande för att säkerställa rättssäkerhet och skapa lika konkurrensvillkor för alla marknadsaktörer.

12 § En producentansvarsorganisation ska vara godkänd för att få fullgöra skyldigheter som avser utökat producentansvar.

3.1.2 Celltech stödjer förslaget om att en anlita producentansvarsorganisation ska vara godkänd för att kunna fullgöra sina skyldigheter relaterade till det utökade producentansvaret. Celltech anser att detta kommer att skapa en ökad seriositet på marknaden bland de aktörer som ansvarar för att fullgöra producentens utökade skyldigheter. Vi anser dock att lagstiftningen bör klargöra att en producent kan anlita en producentansvarsorganisation för att uppfylla en avgränsad del av producentens producentansvar. Det är också viktigt att en producentansvarsorganisation som är anlita av en producent för att ta emot och samla in förbrukade blybatterier, enbart är skyldig att ta emot den batteriteknik, batterikemi eller batterikategori som producentansvarsorganisationen är inrättad för att hantera. Detta gäller oavsett om producenten som anlitar organisationen har ett producentansvar som även omfattar andra batteritekniker, batterikemier eller batterikategorier. Vi anser därför att ett godkännande bör vara begränsat till den batteriteknik, batterikemi eller batterikategori som producentansvarsorganisationen har åtagit sig att samla in på producentens vägnar.

Celltech anser att förslaget om godkännande enligt EU:s batteriförordning är positivt, men det krävs förtydliganden för att säkerställa en korrekt och rättvis tillämpning. Enligt förslaget ska ett godkännande endast kunna ges om kraven i batteriförordningen uppfylls. Utredningen specificerar att detta krav avser den mängd batterier som för första gången tillhandahålls på marknaden av en producent eller av producenter för vilka en producentansvarsorganisation agerar. Vid prövningen av ansökan om godkännande ska det tydligt framgå att skyldigheterna för en producentansvarsorganisation står i proportion till antalet batterier som har tillhandahållits för första gången på den svenska marknaden. Utifrån utredningens resonemang är det också rimligt att en producentansvarsorganisations skyldigheter är begränsade till den typ och den mängd batterier som producenten har satt på marknaden. Vi understryker vikten av att dessa krav och skyldigheter preciseras ytterligare i förslaget för att undvika osäkerhet och säkerställa en effektiv och rättvis hantering av producentansvaret.

3.2 Förslag till förordning (2025:000) med kompletterande bestämmelser till EU-förordningen om batterier

Insamling av förbrukade batterier

Förbrukade batterier får bara samlas in av en

- 1. producent som är godkänd,*
- 2. producentansvarsorganisation som är godkänd, eller*
- 3. aktör som en godkänd producent eller producentansvarsorganisation samarbetar med för fullgörande av kraven i artikel 59.2, 60.2 eller 61.1 i EU-förordningen om batterier.*

3.2.1 Celltech är positivt inställd till förslaget att förbrukade batterier endast får samlas in av en godkänd producent, en godkänd producentansvarsorganisation eller en aktör som samarbetar med någon av dessa. Förslaget begränsar vilka aktörer som får hantera insamling av förbrukade batterier och förbjuder andra än godkända aktörer att utföra denna uppgift. Celltech anser att en sådan reglering stärker kontrollen för både producenter och producentansvarsorganisationer, vilket möjliggör att producenter kan säkerställa att förbrukade batterier återvinns på ett korrekt sätt. Den föreslagna bestämmelsen förväntas bidra till ökade resursåtervinningsnivåer och skapa bättre förutsättningar för att säkerställa att alla insamlade batterier återvinns genom godkända och hållbara processer.

3.3 Förslag till förordning (2025:000) med kompletterande bestämmelser till EU-förordningen om batterier

Ställande av säkerhet

30 §

En sådan säkerhet som avses i artikel 58.7 i EU-förordningen om batterier ska prövas av Naturvårdsverket. En säkerhet ska godtas om den visas vara betryggande för sitt ändamål.

3.3.1 Celltech noterar att utredningen föreslår att en producentansvarsorganisation ska ställa en garanti som täcker kostnader kopplade till avfallshantering, inklusive vid insolvens eller om verksamheten upphör. Utredningen specificerar dock varken storleken eller formen på säkerheten men anger att Naturvårdsverket ska pröva om säkerheten är betryggande för ändamålet och tydligt kopplad till verksamhetens drift. Även om Celltech förstår syftet med att införa en sådan säkerhet, är det viktigt att denna står i proportion till nettokostnaden för insamlingen och att den är tidsbegränsad. Säkerheten bör också beräknas utifrån kostnaderna för en begränsad tidsperiod för att undvika onödigt stora och kostsamma krav för producenter och producentansvarsorganisationer. Om säkerheten blir för dyr riskerar det att försämra insamlingskvaliteten, vilket skulle vara negativt för miljön. Celltech föreslår därför att regelverket klargör dessa aspekter för att säkerställa en proportionerlig och rimlig utformning av säkerheten.

Celltech anser att det finns en relevant jämförelse att göra med de regler som gäller för producentansvar för förpackningar - I 5 kap. 8 § förordning (2022:1274) specificeras krav på säkerhetens storlek och dess beräkning. Där anges tydliga krav på hur säkerhetens storlek ska beräknas och vilka faktorer som kan påverka dess omfattning. För att säkerställa tydlighet och rättvisa i producentansvaret för batterier föreslår Celltech att en liknande reglering införs. Detta skulle bidra till en mer förutsägbar och rättvis tillämpning av säkerhetskraven inom batteriområdet.

3.4 Förslag till förordning (2025:000) med kompletterande bestämmelser till EU-förordningen om batterier

Uppgifter som ska lämnas till Naturvårdsverket

31 §

Den som är rapporteringsskyldig enligt artikel 75 i EU-förordningen om batterier ska senast den 31 mars varje år lämna uppgifter till Naturvårdsverket som avser föregående kalenderår. De lämnade uppgifterna får användas av Naturvårdsverket för att framställa statistik.

3.4.1 Celltech noterar detta och efterfrågar ett förtydligande avseende hanteringen av batterier vid export. Vi vill påpeka att paragraf 31 bör tydligt ange att batterier som exporteras inte ska inkluderas i redovisningen. Detsamma bör gälla för batterier som levereras till en kund i Sverige för inbyggnad i en produkt som sedan exporteras. Då det i dagsläget råder oklarheter kring detta, anser Celltech att regelverket bör förtydligas.

4 Förslag till förordning om ändring i förordningen (2012:259) om miljösktionsavgifter

10 a kap. 10 §

För en överträdelse av 11 § förordningen (2025:000) med kompletterande bestämmelser till EU-förordningen om batterier genom att som producent tillhandahålla ett batteri på den svenska marknaden utan att vara godkänd eller ha anlitat en producentansvarsorganisation ska en miljösktionsavgift betalas med 50 000 kronor.

10 a kap. 11 §

För en överträdelse av 12 § förordningen (2025:000) med kompletterande bestämmelser till EU-förordningen om batterier genom att som producentansvarsorganisation fullgöra skyldigheter som avser utökat producentansvar utan att vara godkänd ska en miljösktionsavgift betalas med 50 000 kronor.

10 a kap. 12 §

För en överträdelse av 18 § förordningen (2025:000) med kompletterande bestämmelser till EU-förordningen om batterier genom att samla in förbrukade batterier utan att vara en godkänd producent, en godkänd producentansvarsorganisation eller en sådan aktör

som samarbetar med dessa i enlighet med artikel 59.2, 60.2 eller 61.1 i EU-förordningen om batterier ska en miljöstraffavgift betalas

- 1. med 50 000 kronor, om batteriet är ett industribatteri eller ett elfordonsbatteri, och*
- 2. med 10 000 kronor om batteriet är ett bärbart batteri, ett startbatteri eller ett batteri för lätta transportmedel.*

4.1 Celltech menar att det finns anledning att överväga betydligt högre miljöstraffavgifter. De föreslagna nivåerna för straffavgifter är inte tillräckligt kraftfulla för att skapa det incitament som krävs för att aktörerna ska efterleva de föreslagna reglerna om att vara godkända för att fullgöra skyldigheter rörande utökat producentansvar, eller förbudet mot insamling av förbrukade batterier. Detta gäller särskilt i relation till de avgifter som utredningen föreslagit för prövning och tillsyn.

Celltech delar utredningens synpunkt om att förbudet mot att samla in förbrukade batterier utan att vara en godkänd producentansvarsorganisation är avgörande för att förhindra att batterier hamnar hos aktörer som inte hanterar dem på ett sätt som uppfyller de säkerhetskrav som skyddar människors hälsa och miljön. Celltech håller också med om vikten av att säkerställa att producenterna kan återvinna material från batterier på ett effektivt sätt och uppnå de föreskrivna insamlingsmålen. Däremot ifrågasätter Celltech varför de föreslagna miljöstraffavgifterna inte speglar dessa mål när det gäller storleken på avgifterna.

5 Utökat producentansvar för förbrukade batterier

Kap 7.14 Ställande av säkerhet för fullgörande av skyldigheter avseende utökat producentansvar

5.1 Celltech noterar att en producent och en producentansvarsorganisation ska ställa en garanti för att täcka kostnader relaterade till avfallshantering, i enlighet med artikel 58.7 i EU:s batteriförordning. Detta omfattar situationer där skyldigheterna inom det utökade producentansvaret inte fullgörs, exempelvis vid insolvens eller om verksamheten upphör.

Eftersom förordningen inte specificerar storlek eller form för denna ekonomiska säkerhet, anser Celltech att det är viktigt att Naturvårdsverket prövar om säkerheten är betryggande för ändamålet, i likhet med vad som gäller för tillståndspliktiga verksamheter enligt miljöbalken. Det framgår att säkerhetens storlek och form ska avgöras genom en individuell prövning, men det saknas tydlig vägledning om hur detta ska ske i praktiken. För att säkerställa rättvisa och förutsägbarhet för alla aktörer ser Celltech gärna att Naturvårdsverket klargör hur en eventuell fondering ska utformas och vilka kriterier som gäller för att säkerställa att tillräckliga medel finns tillgängliga över tid.